

Cisti

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—1 Pri šolski proslavi v Tokiju, katere se je udeležilo 4000 ljudi, so 3 odpuščeni šol. sluge natrosili iz maščevanja strup v pecivo in tako je bilo zastrupljenih 1700 ljudi, 50 jih je takoj umrlo, 137 pa se jih bori s smrtjo. (»Slovenski dom« 15. V.).

—1 Manjšinski listi v Jugoslaviji. Manjšine imajo pri nas 9 dnevnikov, 39 tednikov, 23 mesečnikov. Od 71 listov je 40 nemških, 26 madžarskih, 3 so ukrajinski in 2 slovaška. (»Deutsche Zeitung« od 14. V.).

—1 Poročilo o zborovanju zveze društev »Sola in dom« je prinesel »Slovenski dom« od 15. V. pod naslovom čez 3 kolone »Katastrofa ljubljanskega srednjega šolstva«.

—1 Daljši nekrolog nadučitelju Vinku Bercetu v St. Janžu na Dolenjskem je prineslo »Jutro« od 14. V.

—1 Naval mladine na srednje šole. Dotok v naše srednje šole znaša okrog 8000 dijakov letno. Predstavniki profesorskega društva zahtevajo, da pridejo čimprej pred narodno skupščino pripravljene osnutki novega zakona o srednjih šolah in o učiteljskih, da se velike gimnazije razbremenijo z otvarjanjem novih srednjih šol in da se izdajo novele zakona o srednjih trgovskih in o srednjih tehničnih šolah. (»Slovenski narod« 14. V.).

—1 V Londonu je število šolobveznih otrok padlo za 40.000. Prihodnje šol. leto bodo opustili več razredov. (»Marib. večer.« od 14. V.).

—1 Atentator na upravitelja Einspielerja, Ivan Ogrin, ki je napadel tudi orožniško patruljo v Dolu, je zopet v ječi. Zaradi atentata na upravitelja šole v noči od 26. na 27. junija 1932. je bil obsojen takrat na 2 in pol leti ječe. (»Jutro« od 10. V. in 13. V.).

—1 Ban dr. Natlačen v Mariboru. Na vi-narski in sadjarski šoli so bana sprejeli s pesmijo tudi učitelji, ki se nahajajo tam na kmetijski - šolskem tečaju. Ban je opozarjal na važnost poslanstva učiteljskega stanu med kmetijskim narodom, kjer je treba zopet spravi-ti do veljave kmetstvo zavednost in ponos ter preprečiti malodušje. (»Slovenec« od 14. maja).

—1 Dela na novi magdalenski šoli v Ma-riboru napredujejo. Šola bo popolnoma gotova še pred jesenjo, tako da se z novim šol. letom v njej prične pouk. (»Slovenec« od 14. maja).

—1 Ocena Hessenove knjige »Petnajst let sovjetskega šolstva« je izšla v »Mariborskem večerniku« od 11. maja.

—1 Učni načrti program za 1.—4. razred meščanskih šol je izdal prosvetni minister te dni. (»Slovenec« od 18. V.).

—1 Na neki šoli je učitelj, ki se je norčeval iz Najsvetejšega, ko ga je nesel duhov-nik k bolniku, norčeval se je v pričo otrok. Tako poroča »Slovenski gospodar« od 6. V. In še dodaja: Ubogi otroci! Kam plovemo?!

—1 100 osnovnih šol, ki bodo nosile ime Pilsudskega bodo sezidali v kratkem na Polj-skem. (»Slovenski dom« od 13. V.).

—1 Pereča vprašanja našega šolstva. V Ljubljani primanjkuje šolskih poslopj za vse vrste šol, od ljudske do univerze. Tudi z zgraditvijo bežigradske ljudske šole ne bo rešeno vprašanje prostorov, ker šoli na Grab-nu in Vrtači ne ustrežata zdravstvenim in pe-dagoškim zahtevam. Od mestnih meščanskih šol nima niti ena svojih prostorov in se mo-rajso vse boriti za vsak razred z ljudskimi šo-lami. Tako se je začelo razpravljati, ali naj se v novo bežigradsko šolo vseli tudi II. mest-na meščanska šola. — Za zdravje učencev naj bi skrbeli šolski zdravniki in poliklinike, a šolski zdravniki še niso nameščeni. (»Glas naroda« od 14. V.).

—1 Učitelj Peček in senator Pucelj je naslov članka v »Slovenski zemlji« od 15. IV., ki hudo napada bivšega ministra.

—1 Na osnovni šoli v Trzinu je bilo v zadnjem času več izprememb. »Jutro« od 16. maja piše, da sta bila premeščena dva agilna sokolska delavca Demšar in Šavnikova. O tov. Omanovi, ki je prišla zopet v Trzin, pravi »Jutro«, da ni resnica, da je bila preganja-na od JNS režima. Vzroki njene preme-stitve so bili drugje.

—1 Vlado kliče na pomoč proti brez-verskim vzgojiteljem »Domoljub« od 13. V. Med drugim piše: Kako naj mladini utrjujejo versko čuvstvosovanje vzgojitelji, ki ne hodijo k maši, ki med zapovedano šolsko molitvijo pregledujejo uradne knjige, ali drže roke v čelo, po omari iščejo pismene izdelke ali pa celo med šolsko molitvijo zbeže iz razreda? V nadaljnjem opisuje list nekatere primere. Piše o neki profesorici, ki si je obesila rožni venec okrog vratu in med smehom učenek ho-dila gor in dol po razredu, norčljivo govo-reč: »Vidite, da bom bolj ponižna!«

Neki profesor vprašuje gimnazistke: »No, ali je bil večer morda kak poljubček?« Drugi spet politizira učencem, kakšni avstrija-kanti da so bili klerikalci.

List navaja tudi druge grehe profesorjev in učiteljev, se obrača na prosvetnega inspek-torja, da napravi »koreniti pregled« in kon-čuje takole: Če dvomite o tem, hoče li slo-venški narod katoliške šole in zavedno kato-liško učiteljstvo ali ne, potem izvršite o tem važnem vprašanju v Sloveniji čimprej ljudsko glasovanje.

—1 O pogrebu Vinka Berceta piše »Jutro« od 17. V.

—1 O razrešenem šolskem upravitelju Ant. Potočniku in njegovih zaslugah piše »Jutro« od 17. V.

—1 Iz »Učiteljskega tovariša« omenja »Domoljub« od 13. V. članek za dvig učiteljske avtoritete in pripominja: Kadar bo ve-čina učiteljstva vzgajala mladino po katoli-skih načelih ne bo potrebovala nobene oblast-ne zaščite več.

—1 »Naš glas« od 15. V. ponatiskuje iz »Učiteljskega tovariša« Kneževičev članek »Nauk iz nadloge«.

IZJAVA

Združenje nastavnikov meščanskih šol — Sekcija za dravsko banovino izjavlja z ozi-rom na objavo v »Slovenec« z dne 12. maja 1936 in registracijo v »Učit. tovarišu« od 14. maja 1936, da ni bilo na zborovanju v Celju dne 10. maja govora o ukinitvi viš. nar. šol tam, kjer so meščanske šole. Poročilo je v to-liko netočno.

V Ljubljani, dne 18. maja 1936.

A. Fakin, s. r., predsednik.

—1 V Franciji je skupina rezervistov odrekla pokorščino oficirjem. »Domoljub« od 13. V. objavlja to vest pod naslovom: »Delo francoskih učiteljev že rodi sadove«.

—1 Nova revija »Piramida«, ki jo urejuje Radivoj Rehar v Mariboru, je izšla.

—1 Vprašanje meščanske šole v Žalcu bo v kratkem rešeno. Nova šola dobi prizidek poleg ljudske šole. (»Glas naroda« 19. V.)

—1 Poučno potovanje slovenskih šolnikov na Češkoslovaško. Te dni je odpotovalo na Češkoslovaško pod vodstvom prof. Šiliha, predsednika »Pedagoške centrale« 27 šolnikov. (»Mariborski večernik« od 18. V.)

—1 Prvo fašistično šolo so že ustanovili Italijani v Addis Abebi te dni. (»Slov. dom« 19. V.)

—1 Zahteve učiteljstva meščanskih šol: Naj se že enkrat uredi gmojni položaj učiteljskega meščanskih šol, ki imajo večjo šol-sko izobrazbo, pa kljub temu od 200—300 Din manj plače kot osnovnošolsko učitelj-stvo. Naj se ukine kuluk. So proti monopolizaciji knjig in zvezkov. Naj se ustanovi sa-mostojen oddelek v ministrstvu prosvete in samostojen oddelek za meščansko šolstvo pri banski upravi. Šolstvo naj se decentralizira

Mladinska matica

—mm Vsebinska 8. številke »Našega roda«, Ribičič: Uvodna. Seliškar: Bratovščina Sinje-ga galeba. Meško: Orači. Mrzel: Zgodba o Trinajstcu. Bevk: Razbojnik in njegov kum-če. Čížek: Prlek v Pukšah. Joung-Kunaver: Bivališča ljudi. I. Primožič (Ljubno): Bodešče-va Neža. Cicibanov rod: Vseved. Gosja voj-ska. Doma in po svetu: J. Zupančič: Pod praporom Jadranske straže. Race. Ob 60let-nici Cankarjevega rojstva. Mladina piše. Uganke. Rešitev ugank.

—mm Ekspedicija zadnje številke »Naše-ga roda« se prične danes 22. t. m. Šole, ki niso še poravnale naročnino, naj to nemudoma store, da ne ostanejo brez zadnje številke li-sta in obenem brez knjig.

—mm Letos bodo člani Mladinske matice pa res zadovoljni s knjigami, ki jih prejmejo okrog 15. junija. Knjige ne bodo samo dobre; ampak bodo tudi tako opremljene, kot še nobeno leto. Kresnice IX. bodo natrpne risb, skic in fotografij znamenitosti z vsega sveta. »Barake« je lepo ilustriral ljubljence naše mladine Maksim Gaspari. »Posteljo gospoda Fibriha« je izredno bogato okrasil s številni-mi ilustracijami Slavko Pengov. »Čurimurčki« pa izidejo res razkošno s posebnimi barvani-mi prilogi na finem papirju z ilustracijami Viktorja Cotiča.

—mm Prosimo vse one, ki so obdržali »Pirhe«, da nam pošljejo čimprej denar, ker moramo poravnati račune v tiskarni in kli-šarni.

—mm Ob 80. letnici Tesle priobčujemo »Razori« daljši članek, kateri ob koncu opo-zarja učence na Čermeljevo knjigo »Nikola Tesla« in razvoj elektrotehnike, ki jo je iz-dala Mladinska matica.

—mm Ob Teslovi 80letnici, naj si vsak-do naroči knjigo dr. Čermelja »Tesla in raz-voj elektrotehnike«, ki je izšla v naši založbi.

—mm Od prosvetnega saveza udruženja vseh nameščencev ministristva prosvete iz Bolgarije je prejela Mladinska matica glede izdaje »Pirhov« naslednji dopis:

Zelo smo se razveselili, ko smo prejeli v prekrasni Vaši izdaji lep prevod naših mla-dinskih spisov. Visoko cenimo poklon, ki ste ga napravili s tem naši mladinski literaturi. V tem vidimo najlepši izraz bratske solidarno-sti v kulturnem pogledu. Ko se Vam za lep dar srčno zahvaljujemo, izrekamo obenem srčno željo, da pride do še tesnejšega sodelo-vanja pri kulturnem delu obeh bratskih na-rodov.

(Poleg tajnika je podpisal pismo tudi znani profesor Konzulov.)

—mm O zadnji številki »Našega roda« piše »Mariborer Zeitung« od 17. V.

—mm V svoji kulturni kroniki prinaša »Mariborer Zeitung« od 13. V. kratko oceno o »Pirhih«. Med drugim pravi tu: Tone Poto-kar je izbral 25 kratkih povesti iz bolgarske književnosti in jih je mojstrsko prevedel. Vsi pomembnejši bolgarski pisatelji so zastopani, tako da je knjiga nekaka antologija. Prevodi se naslanjajo točno na originalne in so zelo po-srečeni. Knjigo krasijo številne ilustracije, pri katerih so sodelovali skoro vsi domači ilu-stratorji. To mladinsko knjigo lahko vsakemu toplo priporočamo.

in preuredi tako, da bo trajala osnovna šola od 7. do 11. st. leta (4 leta), enoten nižji tip srednje šole od 11.—15. leta (4 leta) in višja srednja šola od 15.—19. leta (4 leta). (Z zbo-rovanja v Celju, »Jutro« 19. V.)

—1 Slomškova knjiga »Blaže in Nežica« kot fabula ni originalno delo. Vsa pisma so Schmidova. Vendar je delo tako spretno pre-sajeno na domača tla, da je vzgalo in rodilo uspehe. (Velušček Ciril, »Jutro« 19. V.)

Učiteljski pravnik

—š Uradno poslovanje. Vloga. Prošnje. Tak je naslov V. poglavja Roč. kataloga za 1935./36. šolsko leto, ki ga pa nekateri še ne poznajo — znamenje, da ne posedujejo tega prekoristnega pripomočka, ki stane le 17 Din. V. G.

—š Roč. katalog 1936./37. izide letos že meseca julija. Naročila izvršite po dopisnici čimprej, da bo možno določiti naklado. Ob-enem naročite tudi tablice »Moji premjki« za učiteljstvo na šoli. V. G.

Naša gospodarska organizacija

—g Podporni sklad Učit. samopomoči. V zadnjem času nekateri vračevalci podpor sa-movoljno znižujejo dogovorjene mesečne ob-roke, drugi zakasnujejo z vračili za 2 ali še več mesecev. Te opozarjamo na sprejeti pred-log na letošnjem obnem zboru. — V začet-ku tega meseca je načelstvo razdelilo večji znesek. Vračevalci pa prav nič ne hite, da bi nam poslali za ta mesec določene obroke. Če se to stanje ne zboljša, odpade na prihodnji seji nova razdelitev. Uprava ima 25 nerešenih prošelj. En del teh in pa vse po 10. maju 1936 vložene prošnje bodo rešene po velikih počitnicah (v septembru ali oktobru). Upo-števajte to!

—g Učiteljski dom v Mariboru. Za »Hre-nov kamen« so nadalje prispevali: učit. dru-štvo za šolski srez 100 Din, učiteljstvo osn. šole v Oplotnici 100 Din. Učiteljsko društvo za celjski srez je darovalo tudi za »Pestov-škov kamen« 100 Din. Iskrena zahvala!

—mm Ocena »Pirhov« je izšla tudi v zadnji številki (9-10) »Mentorja«. V uvodu govori kritik o kulturnih stikih z Bolgari in nadaljuje: »Pirhi« bodo mnogo pripomogli k medsebojnemu spoznavanju. 25 pravih, pri-povedk, legend in basni 21 bolgarskih pi-sateljev in pisateljice vsebujejo »Pirhi«, ki jih je ilustriralo 26 naših priznanih sli-karjev. — Motivi, ki jih obdelujejo bol-garski pisatelji, niso prav za prav nič nove-ga, ker so splošni, in jih poznamo tudi med svojim narodnim blagom v tej ali oni vari-jaciji, a vendar so zanimive in pravi prav tako je zanimivo, kako jih podajajo. Otro-kom postanejo »Pirhi« ena najljubših knjig, a tudi odrasli bodo radi segli po njih, zlasti taki, ki jih zanima narodno blago.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev Učiteljski pevski zbor sklicuje svo-jo zborovo skupščino dne 5. junija t. l. ob 18. uri v Rogaški Slatini z običajnim dne-vnim redom. Celokupno članstvo najvljudneje vabimo, da se skupščine polnoštevilno udeleži.

—pev Članstvu sporočamo, da se bo vršil 6. junija t. l. ob 15. uri koncert UPZ v Ro-gaški Slatini v dvorani Zdraviliškega doma. Udeležba pri tem nastopu je za vse članstvo obvezna, ker se ta nastop smatra kot oficialna proslava desetletnice zborovega kulturnega udejstvovanja. Več o tem bo v prihodnji šte-vilki »Učit. tovariša«.

Razpored potovanja in bivanja v Rogaški Slatini je sledeč:

Ljubljansko članstvo ter oni, ki potujejo skozi Ljubljano, se odpeljejo z glavnega kolo-dvora v Ljubljani 5. VI. ob 13. uri 36 min. V Grobelnem se pridružijo tov. (-ice) iz mari-borske strani. Ob 18. uri se bo vršila zborova skupščina, po tej večerji. Ob 20. uri pevška vaja ob 22. uri. Naslednjega dne, 6. VI., bo od pol 9. do pol 12. ure pevška vaja. Točno ob 12. uri kosilo. Ob 15. uri koncert v sla-vnostni dvorani Zdraviliškega doma. Po kon-certu zakuska. Iz Rog. Slatine se odpeljemo 6. VI. ob 18. uri 15 min.

Upravni odbor vabi k sodelovanju na tem nastopu vse tov. pevce (-ke). Naročili bomo prenočišča za vse. Ako pa bi se kateri ne mogel iz tehničnih razlogov udeležiti tega nastopa, prosimo, da nam to sporoči z dopis-nico takoj.

Izplačilo potnih stroškov bo v Slatini kot običajno. Odbor.

Šolski radio

S ŠESTE SEJE ODBORA ZA ŠOL. RADIO. Z ozirom na to, da ima radio-postaja v juniju že skrčen poletni program, je bil spre-jet sklep, da bo v juniju tudi v šolskem radiu le ena tedenska oddaja in sicer vsak petek ob 11. uri.

Petek, 5. junija, nastopi narodna šola iz Zaloga pri Komendi s pokrajinsko oddajo, ki jo vodi ga. Milena Vrčnovca.

Petek, 12. junija: Od krpe do papirja. Ogled Piatnikove papirnice v Radečah; gosp. Rudolf Bratok.

Petek, 19. junija: Kosovo in slepi guslar; gosp. Vekoslav Mlekuž.

Sobota, 27. junija. Vidovdanska proslava.

—r XXXI. teden. Torek, 26. maja, bo predaval g. dr. Lavo Čermelj: »Ob osem-desetletnici Nikole Tesle.« — 10. julija bo sla-vila vsa država osemdesetletnico našega naj-slavnejšega živečega rojaka, ustvaritelja mo-derne elektrotehnike in radiotehnike, Nikole Tesle. Ker bodo tedaj šolske počitnice, je za šolske proslave določen 28. maj. Predavatelj bo v primerni poljudni obliki v kratkih besedah orisal življenjsko pot in življenjsko delo Nikole Tesle. Govoril bo o njegovih epohal-nih odkritjih na polju fizike in elektrotehni-ke, radi katerih mu mora biti ves kulturni svet hvaležen in radi katerih moramo biti mi, njegovi rojaki posebno ponosni. Saj je ves razvoj civilizacije in kulture v zadnjih pet-desetih letih nujno združen z delom Nikole Tesle. Tesla je z izumom večfaznega ele-ktričnega toka in vrtilnega magnetnega polja omogočil proizvajanje in prevajanje električ-ne energije v velikem in največjem obsegu. Njegovi visokofrekvenčni tokovi pa niso prinesli samo nezalutnih znanstvenih odkritij, temveč so našli tudi najširšo praktično upo-rabo v tehniki in medicini. Teslo pa moramo smatrati tudi kot pravega ustvaritelja radio-tehnike, kajti vse, kar je bistvenega pri pre-nosu električne energije na razdaljo brez ko-vinskih prevodnikov, je že on odkril. V času, ko so drugi delali prve nesigurne poizkuse z elektromagnetnimi valovi, je Tesla že lahko pokazal na sijajne uspehe svojega dela. — II.—III.

Petek, dne 29. maja bo govoril g. Vojko Jagodič: »Kakšen poklic si bom izbral in za-kaj.« Težke gospodarske in socialne razmere niso prizanesle niti otrokom. Tudi med nje je že prodrla skrb za bodočnost. »Današnji dnevi prinašajo človeku samo žalostne in težke čase. Kmet obupuje, delavec vs gžaran in v težavah trpi, čevljar se stiska v svoji delavnici in večkrat mu uide kaka solza, ker ima premalo dela. Koliko pa je ljudi, ki ho-dijo od hiše do hiše prosit...« Le-te besede, ki jih je zapisala učenka neke narodne šole nam dovolj zgornjo pričajo, da tudi mla-dina že intenzivno misli na svojo bodočnost. To pa naravnost terja, da je treba posvečati ravno izbiri poklica že v zgodnji mladosti dovolj pažnje, da se ne bodo mlada življenja izgubljala v brezplodno iskanje, marveč da bodo znala pravočasno zastaviti in posvetiti vse svoje mlade in sveže sile v korist skup-nosti, pa tudi v svoje lastno dobro. Predava-nje je namenjeno v razmišljanje mladini o izbiri poklica, kar naravnost terjajo odgovori, ki so jih poslali učenci iz vseh krajev Slo-venije predavatelju na poziv v preteklem me-secu. Zeleti bi bilo, da gg. učitelji na to pre-davanje mladino še posebej opozore in se eventualno morda o temi že razgovarjajo. — II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v četrtek, 21. maja, ob 16. uri predaval g. Puš: Sloven-ski kmečki dom. V nedeljo, 24. maja, bo ob 16. uri predavanje: Kmetijski nasveti.

Štanovska organizacija JUU Iz izvršnega odbora

—iz Izvršnem odboru Jug. učiteljskog udruženja Beograd — 11. V. 1936 Kuršumlja — Učitelji srezova, dobričkog, kosaničkog, lapskog, prokupačkog i vučitrnskog na zboru u Kuršumlji pozdravljaju svoj izvršni odbor i solidarišu se nastojanjima na popravku pri-lika škole i učiteljstva. — Pretsednik: Drago Mučalića.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruže-nju — Beograd — Kruševac — 8. maja 1936. Okupljeno učiteljstvo iz sedam srezova sa svoje velike skupštine, pozdravlja svoje vod-stvo, dajući mu puno priznanje želi da istraje u svome teškom poslu. — Pretsednik, Milu-tinović.

—iz G. Dimniku Ivanu, pretsedniku Ju-goslovenskog učiteljskog udruženja — Beo-grad — Devdelja 11. maja 1936. — Sa svoje sednice nastavnického veća pozdravljamo svo-ga pretsednika i želimo mu istrajan rad. — Pretsednik: Stevan Tanović.

Iz društev

= ČLANOM (ICAM) MURSKOSOBOŠ-KEGA DRUŠTVA. Zaostanki na neplačani članarini gredo v tisoče. Dolžnost discipli-niranega člana je, da poravnava obveznosti do društva. — Zato opozarjamo dolžnike, da naj poravnajo članarino do 5. junija t. l., sicer prenehajo biti člani. — Odbor.

Vabila

= JUU SRESKO DRUŠTVO LJUB-LJANA - OKOLICA — VZHODNI DEL bo zborovalo 6. junija t. l. ob 9. uri v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. — 2. Predavanje tov. Vranca: Aktualni pedagoški problemi pri nas in v CSR. — 3. Predlogi za banov. in drž. skupščino JUU. — 4. Volitev delegatov za banov. in drž. skupščino. 5. Raznoterosti.

Na zborovanju se bodo razdeljevala knji-ga Slov. šol. matice, zato se prosijo naročniki, da pridejo po nje. Odbor je razmotril tudi težko stanje društvene blagajne in sklenil iz-tirjati potom odvetnika vse zaostanke na čl-anarini takoj po 6. juniju t. l. v kolikor ne bo-do poravnani do tega dne. Odbor.

= JUU SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA bo imelo svoje zborovanje 13. junija 1936 ob 10. uri v Bodoncih. — Dnevni red: 1. Otvoritev. — 2. Čitanje zapisnika. — 3. Poročilo predsednika. — 4. Dopisi. — 5. Poročilo blagajničarke. — 6. Poročilo odsekov. — 7. Pedagoško predavanje (tov. Gabrijele). — 8. Eventualne volitve uprave in nadzorstva. — 9. Volitve delegatov za skupščino. — 10. Predlogi in slučajnosti. — Ker je to zborovanje zadnje v tem šol. letu, pričakujemo polnoštevilno udeležbo. — Odbor.

Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU je zborovalo dne 2. maja 1936. Navzočih je bilo 83 članov, t. j. 62,8%.

Tov. predsednik Napokoj Josip je otvoril zborovanje, pozdravil imenoma nove članke društva in navzočega sreskega načelnika g. Kosija. Nato je podal situacijsko poročilo, iz katerega smo zaznali sluzi za delo naše organizacije ob sprejetju fin. zak. za l. 1936/37. Tajnik tov. Trobiš Stefan pa je prečital došle dopise.

Šolski svetnik g. Krošl Jože nam je v svojem predavanju o kmetstvu in gospodinjstvu nadaljevalnem šolstvu podal mnogo nasvetov in inicijativ. Predavatelj je izredno zadovoljil vse zborovalce. Iskrena mu hvala!

G. Starman iz Ljubljane je poročal o delu pomladkov R. K. v dravski banovini. Vse navzoče je presenetil velik padeč članstva. V debati so se razčistile razne nejasnosti glede naročitve »Glasnika«, članarine itd.

Blagajnik poziva člane, da pravočasno in v redu poravnajo članarino, ker so nekateri v precejšnjem zaostanku.

Prihodnje zborovanje bo meseca junija. Napokoj Josip, preds. Trobiš Stefan, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG je zborovalo dne 4. aprila 1936. v Studencih pri Mariboru. Udeležba 70%.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Petrovič Simon s pozdravom na vse navzoče, posebej na došlega predavatelja tov. Starmana in želel dobrodošlico v naše društvo priselima članoma: Koprivovi iz Marije Brezje in Živku iz Pobrežja. Pred prehodom na dnevni red se je v daljšem in globoko občutenem govoru spominjal žal prerano umrlega tovariša in našega bivšega predsednika Antona Hrena. V njegov trajen spomin izplačamo iz blagajne še posebej 500 Din za »Hrenov kamen«.

Nato je podal obširno poročilo o predsedniškem zboru in situacijsko poročilo, kar je bilo sprejeto brez debate. Pri okrožnici o obveznem bolniškem zavarovanju je bil predlog za včlanjenje ponovno odklonjen. — Tov. Čikari prispevamo primeren znesek, ki se je zbral na zboru. — Izvoljen je bil stanovsko razsodišni odbor: Firm, Ledinek, sodnika; Skrbinkova, tajnica; Čiček, Blažič, Luknar, Zeilhofer in Altova, prisedniki.

Sledilo je predavanje tov. Starmana o pomenu in organizaciji »Rdečega križa« ter poslovanju »Pomladkov« na narodnih šolah. Tov. tajnik pa je na koncu zborovanja podal najvažnejše točke iz »Osnovnih načel personalne prosvetne politike JUU«.

Prihodnje zborovanje bo zopet v Studencih, ker je članstvo izrazilo željo, da hospitira pri tov. Vrancu.

Simon Petrovič, preds. Ivan Seško, tajnik.

+ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-OKOLICA VZHODNI DEL je zborovalo 6. aprila v Ljubljani.

Predsednik Kosin Mirko je pozdravil navzoče in otvoril izredni občni zbor, ki ga je bilo treba sklicati zaradi izvolitve novega društvenega tajnika namesto premeščenega tov. Tomšiča. Na predlog tov. Flajsa Andreja je bil soglasno izvoljen za tajnika tov. Vouk Ivan. Na predlog tov. Primožiča Ivana pa je bil izvoljen v razsodišču tov. Kosin Mirko. S tem je bil dnevni red izrednega občnega zbora izčrpan, nakar je predsednik otvoril tretje redno zborovanje društva.

Tov. Zavrtanov, podpredsednik JUU sekcije za dravsko banovino, je podala situacijsko poročilo, iz katerega posnemamo, da je sekcija posredovala in delala pri reševanju naslednjih vprašanj: kulik; vozne ugodnosti na železnici, predlogi k fin. zakonu 1936/37: a) prvotno besedilo čl. 51. zak. o nar. šolah naj se zopet uveljavi; b) čl. 84. zak. o nar. šolah istotako; c) čl. 113. zak. o nar. šolah istotako; d) pravica učiteljev ročnih del do uradniških skupin; e) discipl. postopek za učiteljsko; f) premeščanje učiteljske; g) prenos šolskih dajatev od občin na banovine; h) dodelitev učiteljev prosvetnim pisarnam; i) postavitev učiteljev za banov. šolske nadzornike; j) kontrakt, služba. Sekcija se pri vsem svojem delu drži deklaracije v smeri stanovske politike po načelih skupščinskih sklepov. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

Nato je predaval prof. Čopič o temi »mladinska psihologija«. V svojem predavanju je podčrtal pomanjkljivost tako imenovane anatomične psihologije, kakršna se je predavalna in se še predava na srednjih šolah in učiteljskih. Tudi duševno življenje je nedeljiva celota, zato obstajajo posamezne panoge dušeslovja samo v teoriji. Ta psihologija pa more končno velfati le za odrasle, otrok pa se začne zavedati svojega notranjega življenja šele ob 10 letu starosti. Zato je treba psihologijo otroka vzeti v celoti in po razvojnih stopnjah. Primarni doživljaji pri otroku so gibi in kričanje, t. j. življenje in stremenje. Stremenje je prvo, misli pridejo pozneje. Otrok obrača pozornost tja, kjer se mu kaže pot do večje ugodnosti. Pozornost je izraz psihofizičnih sil. Obseg in jakost pozornosti se menjata po psihofizičnih silah. Važno

je vedeti, kako se pri otroku razvijajo psihofizične sile od rojstva pa do 6. leta, ko pride v šolo, in nato v šolski dobi. Energija, ki se tvori iz materije, t. j. prihaja od zavžite hrane, se z delom izčrpa, zato so potrebni pri pouku odmori, potrebna pa je primerna razdelitev učnih ur po novih vidikih. Tako na pr. ne more telovadba služiti za počitek. Govoreč o mišljenju otrok, je predavatelj rekel, da hoče odrasel človek in torej tudi njegov učitelj vsiliti otroku svoj način mišljenja, kar je napačno. Zato so razočaranja pri pouku. Življenje je celota, zato je delitev učne snovi po učnih predmetih nenaravna. Otroška domišljija, ki je v nasprotju z mnenjem mnogih, jako revna, utegne služiti učitelju ali pa ga ovirati pri delu. Otrok si zna pomagati s siromašnim materialom. Pri tem ga posnemajmo in ne iščimo popolnosti v upodabljanju predmetov in dogodkov na tabli ali v zvezkih. Pri vsem šolskem delu bodi otrok izhodišče.

V debato je posegel sreski šolski referent tov. Drnovšek Fran, ki je obžaloval, da ni predavatelj zaradi odmerjenega časa mogel svojih ugotovitev podpreti s praktičnimi mišljaji. Otrok hoče delati. To njegovo hotenje je treba uvaževati. Pouk bodi aktiven. Vse pobude naj prihajajo od učenca, učitelj bodi zgolj regulator pouka. Zatorej je na mestu koncentracijski in kompleksni pouk. Poučevanje strogo po predmetih ni naravno. Pri zemljepisnem pouku ni pr. ni prav, če se omejimo na naštevaje gor, rek itd., ampak vzeti je vso naravo in življenje. Otroci radi pozabijo, ker izvajamo pojme že po nekaterih primerih.

Po teh izvajanjih je tov. sreski referent v imenu pedagoškega odseka predlagal, naj predsedstvo naprosi tov. Vranca, da bi podal sluzi predavanje, kakor ga je imel na zborovanju društva za Ljubljano-mesto. Drugi predlog je bil, naj bi se nekateri učitelji javili za hospitacije na ljubljanskih poizkusnih šolah.

Tov. predsednik Kosin je rekel, da bo odbor upošteval prvi predlog, za hospitacije pa se je prijavilo 6 tov.

Nato je tov. Lulik poročal o gospodarskih ustanovah organizacije ter zlasti priporočal pristop k Učit. tiskarni.

Soglasno je bila nato sprejeta resolucija, ki jo je predlagal tov. Lulik, naj organizacija ukrene, kar je v njeni moči, da pavšalno blatenje učiteljskega v časopisih preneha. Zaradi pregreškov poedinih učiteljev ne gre jemati ugleda vsemu stanu.

Nato je predsednik Kosin dal prebrati predlog tov. Slokana: »Uvedba bolniškega zavarovanja za učitelje«. Za pristop je glasovalo samo 12 članov, zato je bil predlog odklonjen.

K slučajnostim je tov. blagajničarka ponudila članom znake JUU v nakup. Pozvala je tudi nove člane, da se javijo zaradi članarine in opisa.

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik je zaključil zborovanje.

Vouk Ivan, tajnik. M. Kosin, preds.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG je zborovalo dne 4. aprila 1936. v osnovni šoli v Krčevini. Od vpisanih 96 članov je bilo navzočih 70 t. j. 73%.

Po pozdravu se spomni tov. predsednik prerano umrlega tov. Hrena, šol. upravitelja iz Studencev, njegovih zaslug za učiteljski stan in organizacijo ter njega samega kot dobrega tovariša. Navzoči počaste njegov spomin z 1 minutnim molkom in 3 kratnim: Slava! Nato pozdravi novo pristopivše člane in članice.

Spomni se tudi 60letnice tov. Čvetka Ivana vlezaslužnega šol. upravitelja v Krčevini. Med dopisi se sklene: 1. za fond za nenačete in brezposelne učitelje prispeva vsak član od 1. IX. 1936. dalje še 50 par pri članarini.

2. Za Hrenov kamen prispeva naše društvo 100 Din, že poslanih 100 Din učiteljskemu domu v Mariboru naj uprava doma vpiše kot delež društva (tov. Andrejčič).

3. Bolniško zavarovanje odklanjamo.

4. Šol. upravitelji naj vplivajo na kraj. šol. odbore, da plačajo zaostalo naročnino za »Popotnika«. Tov. predsednik je podal situacijsko poročilo, v katerem omenja pooblastila iz finančnega zakona za leto 1936/37, ki se tičejo prosvete, zlasti pripravo novih discl. predpisov iz vzdrževanja šol po banovini. Sledila so predavanja. Tov. Spreitz je govoril o poznavanju otroške duše ter podčrtal različne tipe pisav z ozirom na človekov značaj.

Tov. Kodrič je govoril o osnovnih načelih personalne politike JUU na podlagi pravil, ki jih je izdalo JUU v Beogradu leta 1934. (ter podčrtal misel, da bodi prav vse članstvo deležno v enaki meri dobrot te politike).

Tov. Andrejčič je govoril o gospodarskem pomenu Učiteljske tiskarne za učiteljski stan ter podčrtal znano geslo: svoj k svojim! Tov. Starman iz Ljubljane, tajnik banov. PRK je govoril v nalogah RK ter omenil, da je letos padlo število pomladkarjev RK za 50% z ozirom na prejšnje leto, vzrok: znižanje uradniških prejemkov, obubožanje prebivalstva ter tekma pomladka Jadr. Straže. V debati so tovariši priporočali ustanovitev šol. odra PRK, šolske kuhinje ter šolske lekarne PRK, za kar daje odbor RK v Ljubljani tudi primerne podpore. Vse prireditve PRK so po izjavi delegata vedno in povsod takse proste.

Tov. predsednik se referentom toplo zahvaljuje posebej referentu PRK.

Mesto tov. Froma je izvoljen za predsednika odbora za sestavo čitankov. Spreitz, Tov. predsednik stavi predloge:

1. Anketa nacionalnih društev v Mariboru, pripravljajni sestanek 1. VI. t. l. v Mariboru.

2. Obsodimo početje tov. Milojeviča proti tov. Dimniku, ki mu izrekamo vse zaupanje in zahvalo.

3. Izvoliti je tročlanski odbor za revizijo sreske učiteljske knjižnice: izvoljeni tov. Šalda, Pur in Vauda.

4. Pred prihodnjim zborovanjem naj bo sestanek upraviteljev.

5. Učit. dom v Mariboru naj izda praktične učne pripomočke (za zgodovino, kmetijstvo itd.).

6. Nešteto predlogov je učiteljsko stavi- lo tekom zadnjih let v pogledu učiteljskega izvenšolskega dela, pričakujoč vedno in vedno, da bodo šol. oblasti končno izdale kak regulativ s potrebnimi smernicami, kar bi izključevalo vse neprijetne posledice za tako učit. udeleževanje. Pozdravljamo izjavo g. prosv. ministra, da postani učitelj pionir nar. prosvete in naj se ne tira v dnevno politiko. Vendar ponavljamo sličen naš zadeven predlog, sprejet ponovno pri zborovanju 19. jan. 1935., ki dokazuje našo nekolebljivost v naziranjih tega vprašanja (prečita ta predlog), ki obsega: 1. vrnitev učitelja šoli, 2. razbremenitev izvenšol. dela do primerne mere, 3. izbiro dela po interesu in sposobnosti, 4. kopracijo preštetih društev in sistem v delu, 5. upoštevanje izvenšol. dela ne na prvem mestu, 6. zaščita oblasti za to delo, 7. ločitev šolske uprave od politične. — Ta predlog naj sekcija ponovno predloži oblasti in naj ga podpirajo tudi vse druge stanovske in kulturne organizacije v interesu boljšega razmaha narodno-kulturnega dela in v interesu opore učiteljskega ter vsem delavcem pri tem delu!

Ob sklepu se je od članstva poslovil razrešeni šol. upr., tov. Čvetko Franc, želeč nam: Mir od spoda in zgoraj!

Prihodnje zborovanje bo v Pesnici dne 6. junija t. l.

Mirkó Vauda, preds. Kodrič Rudolf, taj.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO SKOFJA LOKA je zborovalo dne 7. marca 1936 ob 8. uri v deški narodni šoli v Skofji Loki.

Zbor v risalnici deške narodne šole je otvoril in vodil tovariš predsednik Vojteh Debeljak, ki je uvodoma počastil spomin pokojnega šolskega upravitelja in učiteljskega vzornika tov. Antona Hrena in bivšega škofjeloškega šolskega upravitelja Friderika Kramarja, nakar je obširno poročal o predsedniškem zboru v Mariboru, poudarjajoč zlasti vse ono iz šolske prosvetne in organizatornega življenja, ki tangira najširši krog učiteljskega. V situacijskem poročilu je posegel za celih 10 let nazaj, v dobo, ko si je zasnovalo učiteljsko svojo nepolitično stanovsko organizacijo, opisal pa je v kronološkem redu vse dogodke do naših dni, ko preživlja učiteljsko zlasti glede na pisanje gotovega dela slovenskega tiska burne čase. Poudarjal je važnost stanovskih častnih sodišč, obrazložil je temelje deklaracije s XV. glavne skupščine in predložil stališče JUU v prosvetni personalni politiki. Vabil je na mednarodni pedagoški kongres v Beogradu in na sodelovanje pri sestavi novih učnih načrtov za osnovno in višjo narodno šolo.

O vseh društvenih upravnih zadevah je poročal tajnik tov. Franc Košca.

1. Učiteljski dom v Ljubljani je izstavil potrdilo o brezobremnem posojilu 1000 Din.

Na subvencije za okrajne učiteljske knjižnice, kakor tudi na ustanavljanje novih knjižnic za enkrat ni misliti.

3. Učiteljsko se vabi, da tako zvano narodno blago pošilja tovarišu referentu Zahrastniku.

Za tem so se prečitali razni dopisi, med njimi oni Mladinske matice, ter se ugotovi, da bi se ta mladinska literatura v škofjeloškem okraju še bolj lahko razširila.

Po poročilu o izpremembah v članstvu je predaval nastavnik meščanske šole tov. Ivan Grum o pomladanskih delih na šolskem

CENE NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozilov, prevoznih tritikljev, živalskih strojev. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

KNJIGARNA
»UČITELJSKE
TISKARNE«
registrirane zadruga z omejl. zavezo
Ljubljana
Frančiškanska ulica št. 6
PODRUŽNICA MARIBOR, palača banovinske hranilnice
Izdeluje diazo-amonjak-papir »JASNIT«, za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domači izdelek te vrste v državi!

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigar- na sprejema naročila za knjige iz inozemstva, za vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna!

vrta. Prisotni so njegovim, vsebinsko zelo preudarnim in strokovno dovršenim izvajanjem sledili z največjo pozornostjo in nagradili ob zaključku tov. predavatelja z zasluženim priznanjem.

O Učiteljski samopomoči je obširno poročal tov. podpredsednik Janko Kokalj in povabil neorganizirance k vstopu v to prekorrstno socialno ustanovo.

Po razgovoru o raznih manjših društveno notranjih zadevah je bilo zborovanje zaključeno.

Fr. Košca, tajnik. Vojteh Debeljak, preds.

Novosti na knjižnem trgu

—k Osnovne črte iz književne teorije. — Knjiga, ki jo je spisal dr. Ivan Pregelj, založila pa Jugoslovanska knjigarna, predstavlja zelo koristno delo in sicer ne samo za dijak, ampak za vsakega količkej izobraženega človeka sploh. Pisatelj nam razlaga vse vrste pesništvo: epično, lirčno in dramatično, dalje novelo in roman ter vse vrste drugo prozo. Obenem z bistvom poezije, igrokaza in romana ter njih najrazličnejšimi vrstami in označbo ter z njih tehnično zgradbo seznanja pisatelj bralca tudi s slovstveno zgodovino vseh narodov, t. j. z najznamenitejšimi proizvodi lepe besede v pesmi in prozi od najstarejših časov do moderne. Posebno praktično vrednost dajejo knjižici na koncu pridejana vprašanja — vseh je 160 — obenem z odgovori, ki povzemajo vso vsebino knjige v najkrajši in najjedrnejši obliki. — Knjižica stane 24 Din.

—k Izšla je 4. štey. »Zivalce«, strokovnega lista za rejo malih živali, ki ga izdaja društvo »Zivalce« v Ljubljani in urejuje naš tovariš Leop. Paljk. Letna naročnina znaša za šole le 20 Din. — Vsebina 4. številke je sledeča: IX. razstava »Zivalce«. Vzreja pu- ranov. Notranjost golobnjaka. Rja pri kun- cih kožuvarjih. Prehrana koz. Malo v pre- mišljevanje. Vprašanja in odgovori. Drobiz. Dobre knjige. Poglavlje o poštenosti. — List vsebuje mnogo strokovnega čtiva in zasluži vso pozornost od strani rejcev malih živali. Zlasti ga priporočamo kmet. nad. šolam in tudi v višji narodni šoli nam lahko dosti koristi.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.-

FR. P. ZAJEC
Izpravlja optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, foto- aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

BLED, RESTAVRACIJA »POTOČNIK«

Kompletni penziji, maj, junij, 35, 40 Din. Izletniške skupine, šolske ekskurzije, celo- dnevna prehrana, prenočišče, 22, 26 Din. Informacije daje in priporoča se Uprava.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Av gust Agnola
LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA ŠT. 10
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamnine, zreal in šip. Kompletno opremo za restavracije, hotela, gostilne, kavarno in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luskasti predmeti.